

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/17/2023
Identifikačné číslo spisu:	6122208321
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6122208321.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu Ručiteľ s.r.o, so sídlom Mostová 2, Bratislava, IČO: 46 745 556, zastúpeného advokátskou kanceláriou ADVOKAT-S, spol. s r.o., so sídlom Konventná 9, Bratislava, IČO: 35 948 540, proti žalovanému BMX klub Rača, občianske združenie, so sídlom Hečkova 3, Bratislava, IČO: 30 808 774, zastúpenému advokátom Mgr. Vladimír Šárnik, so sídlom Rožňavská 2, Bratislava, o zaplatenie 439,20 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Bratislava III (teraz Mestský súd Bratislava III) pod sp. zn. 23Cb/14/2022, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/192/2022-110 z 29. septembra 2022, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobcovi proti žalovanému p r i z n á v a nárok na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 23Cb/14/2022-68 z 23. mája 2022, z dôvodu späťvzatia žaloby zo strany žalobcu, súdne konanie zastavil, žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu a vrátil žalobcovi zaplatený súdny poplatok za podanie žaloby.

2. Z odôvodnenia uznesenia súdu prvej inštancie vyplýva, že návrhom na vydanie platobného rozkazu, podaným na upomínací súd dňa 12.01.2022, sa žalobca domáhal rozhodnutia, ktorým súd uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 439,20 eura s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia, ako aj náhradu trov konania. Uplatnený nárok predstavoval bezdôvodné obohatenie za užívanie pozemku vo vlastníctve žalobcu, a to za obdobie od 1. júna 2021 do 31. júla 2021. Vo veci bol dňa 19. januára 2022 vydaný platobný rozkaz, proti ktorému podal v zákonnej lehote žalovaný odpor, v ktorom namietal, že žalobca si v konaní uplatnil

nesplatný nárok, keďže jeho splatnosť môže v zmysle § 563 Občianskeho zákonníka nastať až deň po požiadaní, pričom žalobca pred podaním návrhu žalovaného nepožiadaval o zaplatenie. Po podaní odporu žalobca navrhol pokračovať v konaní, preto bola vec z upomínacieho súdu dňa 10. februára 2022 postúpená na Okresný súd Bratislava III. Dňa 16. februára 2022 došlo zo strany žalovaného k úhrade dlžnej čiastky - istiny

a príslušenstva, na čo reagoval žalobca späťvzatím žaloby. Súd prvej inštancie v súvislosti s výrokom o nároku na náhradu trov konania uviedol, že rozhodol v zmysle § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a priznal žalobcovi nárok

na náhradu trov v plnom rozsahu, nakoľko podal žalobu dôvodne, pretože žalovaný zaplatil žalovanú sumu až po podaní žaloby.

3. Na odvolanie žalovaného proti uzneseniu súdu prvej inštancie v časti výroku o priznaní nároku na náhradu trov konania žalobcovi, Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací

(ďalej tiež „odvolací súd“), potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o nároku na náhradu trov konania a priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

4. Odvolací súd konštatoval, že odvolanie nie je dôvodné. Zdôraznil, že späťvzatie žaloby je jedným zo širokej škály dispozičných oprávnení žalobcu ako účastníka konania s postavením tzv. dominus litis, ktorý má právo procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania. Pokiaľ dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách. V tejto súvislosti odvolací súd uviedol, že otázku, ktorá strana zaviniла zastavenie konania, môže súd posudzovať čisto z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva, nakoľko by išlo o posúdenie dôvodnosti nároku vo veci samej a i po zastavení konania. Záverom odvolací súd zhrnul, že námietky uvádzané žalovaným v odvolaní posúdil

ako nedôvodné, nakoľko v danom prípade žalovaný nenamietal splatnosť žalovanej pohľadávky pri prvom úkone, ktorý mu patrí, žalovanú sumu uhradil po podaní žaloby, čo viedlo k jej späťvzatiu a k zastaveniu konania, z čoho vyplýva, že žalovaný procesne zavinił zastavenie konania.

5. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), prípustnosť ktorého odôvodnil § 420 písm. f) CSP a § 421

ods. 1 CSP. Dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil.

6. V odôvodnení dovolania uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je zmätočné a svojvoľné, pričom táto vada sa týka podstatnej otázky pre posúdenie veci a teda dosiahla takú intenzitu, že jej dôsledkom je porušenie práva žalovaného na spravodlivý súdny proces. Dovolateľ v tejto súvislosti konkretizoval, že namietal splatnosť pohľadávky už pri prvom úkone, odpore proti platobnému rozkazu, avšak odvolací súd v ods. 9 odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia uviedol, že „námietky uvádzané žalovaným v odvolaní posúdil odvolací súd ako nedôvodné, nakoľko v danom prípade žalovaný nenamietal splatnosť žalovanej pohľadávky pri prvom úkone, ktorý mu patrí (odpor)“, čím zaťažil svoje rozhodnutie vadou zmätočnosti. Dovolateľ dodal, že odvolací súd ani nevysvetlil, z akého dôvodu by mal žalovaný namietat (ne)splatnosť pohľadávky pri prvom úkone. Dovolateľ poukázal na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 207/2012,

IV. ÚS 313/2008 týkajúce sa požiadavky na logické a účelné interpretovanie právnych noriem a princípov spravodlivého súdneho procesu. Mal za to, že pokiaľ veriteľ žaluje nie splatnú pohľadávku, nepatrí mu nárok na náhradu trov konania za úkony v konaní vykonané

pred splatnosťou pohľadávky. Na tom nič nezmení ani skutočnosť, že sa stane pohľadávka splatnou počas konania. Dovolateľ konštatoval, že účelom súdneho konania nie je nahrádzať výzvu na zaplatenie pohľadávky, ktorá sa stane splatnou až na výzvu súdu.

V tejto súvislosti zdôraznil, že aj v odpore proti platobnému rozkazu namietal úroky z omeškania, na ktoré nemohol vzniknúť nárok, nakoľko boli uplatnené za obdobie pred vznikom splatnosti pohľadávky.

7. Dovolateľ namietal arbitrárnosť napadnutého uznesenia tiež z dôvodu, že odvolací súd nereagoval na jeho námietku porušenia dobrých mravov, ktorú vzniesol aj v odvolaní, že žalobca uplatnil nárok zlomyseľne a šikanózne za uplynulé obdobie nie naraz, ale bez vecného dôvodu po častiach, vždy za dva mesiace samostatnými žalobami.

Podľa názoru dovolateľa ide o snahu navýšiť trovy konania, čo je postup v rozpore s dobrými mravmi. Na túto námietku odvolací súd nereagoval, čím porušil právo žalovaného na spravodlivý súdny proces, ktorého súčasťou je v zmysle nálezov ústavného súdu aj právo na jasné a zrozumiteľné odôvodnenie, ktoré dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

8. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, pričom podľa jeho názoru vymedzený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP neobstojí, pretože napadnuté uznesenie odvolacieho súdu bolo jasne a zrozumiteľne odôvodnené v rozsahu, čo sa v prípade zastavenia konania posudzuje, teda že sa posudzuje otázka zavinenia zastavenia konania výlučne z procesného hľadiska a nie z hmotného práva. K námietke, že sa domáha svojho nároku viacerými žalobami, uviedol, že nič mu v tom nebráni, naviac jeho nároky vznikajú plynutím času, keď žalovaný neoprávnene užíva pozemok žalobcu bez právneho dôvodu, čím sa bezdôvodne postupne obohacuje. Žalobu zúžil na kratšie časové obdobia, aby žalovaný nemohol uviesť, že v určitých dňoch pozemok neužíval. Naviac súdny poplatok i tarifná odmena sa odvíja od hodnoty veci

a z toho pohľadu je jedno, či sa žalobca nároku domáha viacerými žalobami alebo len v jednej. Následne poukázal na to, že otázka posúdenia splatnosti nároku je otázkou hmotnoprávnou, ktorá nemá miesto pri posudzovaní náhrady trov konania v prípade späťvzatia žaloby vykonaného na základe plnenia žalovaného počas súdneho konania. Či žalobca žalovaného vyzval alebo nevyzval pred podaním žaloby, je tiež otázkou dokazovania. Žalovaný zaviniť vznik trov, keď nepostupoval podľa platobného rozkazu ale tento odporoval a spôsobil

tak vznik ďalších úkonov vo veci. Na podporu svojich tvrdení žalobca poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 292/2010 z 19. októbra 2010 a na závery obsiahnuté v odbornej literatúre týkajúce sa predmetnej problematiky. K prípustnosti dovolania podaného podľa

§ 421 CSP žalobca uviedol, že v danom prípade podať dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP pre nesprávne právne posúdenie veci nie je prípustné, pretože to výslovne vylučuje § 421 ods. 2 CSP. Žalobca navrhol dovolanie odmietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP veta pred bodkočiarkou), viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu

ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru o neprípustnosti a súčasne nedôvodnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP a o neprípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 CSP, a preto podané dovolanie odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

K prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

10. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby

uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa ustanovenia § 431 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

14. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a súčasne dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany ako dôsledok nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

Relevantnými znakmi, charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle tohto ustanovenia, sú zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv

na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol

v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia

ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/ 04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

16. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzoval z ust. § 420 písm. f) CSP, nakoľko mu ako žalovanému odvolací súd mal nesprávnym procesným postupom znemožniť, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K tvrdenej vade predpokladanej ustanovením § 420 písm. f) CSP malo dôjsť v dôsledku toho, že odvolací súd priznal náhradu trov konania žalobcovi, ktorý však žaloval nespltnú pohľadávku, čo predstavuje zrejmu nespravodlivosť, ktorá zakladá arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia. Dovolateľ v tejto súvislosti argumentoval, že pokiaľ veriteľ žaluje nespltnú pohľadávku, nepatrí mu nárok na náhradu trov konania za úkony vykonané v konaní pred splatnosťou pohľadávky, pričom odvolací súd sa s danou argumentáciou riadne nevysporiadal. Ďalej dovolateľ uviedol, že odvolací súd v odôvodnení napadnutého uznesenia nereagoval na námietku o šikanóznom výkone práva a porušenia dobrých mravov tým, že došlo k rozdeleniu jedného nároku do množstva žalôb, podaných súčasne, čo dovolateľ považuje za zlomyseľné obťažovanie v rozpore s dobrými mravmi.

17. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má byť zrozumiteľné. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Odôvodnenie uznesenia, ktoré vlastne neobsahuje rozhodnutie v merite veci, je aj podľa zákonom upravených podmienok stručnejšie, ako zákon vyžaduje pri odôvodnení rozsudku (porovnaj

napr. § 220 a § 236 CSP). Aj pri stručnejších dôvodoch, ktoré môžu niektoré rozhodnutia obsahovať, je však podmienkou pre naplnenie práva na spravodlivý súdny proces, zrozumiteľnosť a celková presvedčivosť týchto dôvodov. V prípade odvolacieho rozhodnutia, i keď by súd rozhodoval formou uznesenia, platí § 393 ods. 2, 3 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 CSP tým nie sú dotknuté. To znamená, že odvolací súd v prípade, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Platí však aj to, že odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozhodnutia obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej ustálenej judikatúre zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011).

Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinštančného súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania.

18. Dovolací súd posúdil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu komplexne aj s rozhodnutím súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spĺňa všetky predpoklady pre zrozumiteľné a presvedčivé rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle vyššie uvedených zákonných požiadaviek. Odvolací súd vysvetlil, aké skutočnosti má súd posudzovať pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v prípade zastavenia konania z dôvodu späťvzatia žaloby. Uviedol, že „otázku, či a ktorá strana zavinila jeho zastavenie, otázku dôvodnosti podanej žaloby, môže súd posudzovať čisto z procesného hľadiska a nie podľa hmotného práva, nakoľko by išlo o posúdenie dôvodnosti nároku vo veci samej po zastavení konania“. Dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu spĺňa kritériá zrozumiteľného a presvedčivého rozhodnutia, teda rozhodnutia, ktoré spĺňa kritériá spravodlivého súdneho procesu. Odvolací súd vysvetlil, ktorému subjektu sa v danom prípade priznáva nárok na náhradu trov konania, tiež vysvetlil, podľa akých kritérií sa pri rozhodovaní riadil a tiež uviedol, z akých dôvodov považoval žalovaného za stranu sporu, ktorá procesne zavinila zastavenie konania.

19. K námietke dovolateľa, že odvolací súd v ods. 9 odôvodnenia dovolaním napadnutého uznesenia uviedol zjavnú nepravdu, dovolací súd uvádza, že sa nejedná o tak závažné pochybenie odvolacieho súdu, ktorého následkom je porušenie práva dovolateľa na spravodlivý súdny proces. Namietaná argumentácia odvolacieho súdu nemá kľúčový význam pre samotné rozhodnutie. Podstata odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spočíva v tom, že na zavinenie subjektu, ktorý spôsobil zastavenie konania, sa prihliada výlučne z procesnoprávneho hľadiska, nie z hľadiska hmotnoprávneho. Vzhľadom na to je irelevantné, či bola žaloba podaná predčasne, alebo či bola žalobou uplatnená nesplaatná pohľadávka. Významná je v tomto prípade skutočnosť, že žalovaný plnil žalobcovi v zmysle žalobného petitu po začatí konania, v dôsledku čoho je možné výlučne z procesnoprávneho hľadiska uzavrieť, že zastavenie konania zavinil žalovaný tým, že po podaní žaloby uznal žalobcov nárok. Podstatná je napokon výroková časť rozhodnutia, pričom podľa § 358 CSP odvolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

20. Čo sa týka námietky dovolateľa, podľa ktorej pokiaľ veriteľ žaluje nesplaatnú pohľadávku, nepatrí mu nárok na náhradu trov konania za úkony v konaní vykonané pred splatnosťou pohľadávky, dovolací súd uvádza, že rozsah a konkretizácia úkonov, za ktoré bude v

konečnom dôsledku priznaná náhrada trov, teda v akej konkrétne výške bude náhrada trov priznaná, bude ešte predmetom rozhodovania súdu. Napadnutý výrok o nároku na náhradu trov konania sa týka len priznania nároku na náhradu všetkých účelne vynaložených trov na uplatnenie, či bránenie práva, bez ich konkretizácie, preto táto námietka nie je v tejto časti konania opodstatnená. Konkrétnu výšku, špecifikáciu úkonov, za ktoré sa náhrada priznáva, či výdavkov na trovy oprávnenej strany sporu, súd určí až v samostatnom uznesení vydaným vyšším súdnym úradníkom podľa § 262 ods. 2 a § 263 ods. 1 CSP, kde by sa mal s touto žalovaným vznesenou argumentáciou súd vysporiadať.

K prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 CSP

21. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

22. Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP.

23. Podľa § 357 písm. a) až n) CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o: a) zastavení konania, b) odmietnutí podania vo veci samej, c) odmietnutí žaloby na obnovu konania, d) návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, e) zrušení neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia podľa § 334 a 335 ods. 1, f) návrhu na opravu chýb v písaní a počítaní a iných zrejmych nesprávností, okrem odôvodnenia, g) zamietnutí návrhu na doplnenie rozsudku, h) zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, i) návrhu na predbežnú vykonateľnosť rozsudku, j) odklade vykonateľnosti rozhodnutia, k) povinnosti zložiť zábezpeku vo veciach práva duševného vlastníctva, l) zabezpečení dôkazného prostriedku, m) nároku na náhradu trov konania, n) prerušení konania podľa § 162 ods. 1 písm. a) a § 164.

27. Posúdenie, či odvolací súd použil správny právny predpis a či ho správne interpretoval, alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil správne právne závery prichádza do úvahy až vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (viď R 54/2012 a rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/62/2010, sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 7Cdo/17/2013).

28. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania v časti podľa § 421 ods. 1 CSP dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania. Z toho je zrejmé, že dovolanie v časti podľa § 421 CSP nie je prípustné, nakoľko podľa § 421 ods. 2 CSP je prípustnosť dovolania vylúčená voči uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval o odvolaní proti uzneseniu o nároku na náhradu trov konania (§ 357 písm. m/ CSP).

Z tohto dôvodu dovolací súd dovolanie žalovaného v časti podľa § 421 ods. 1 CSP nemohol meritórne prejednať, ale ho ako procesne neprípustné aj v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

29. Len pre úplnosť dovolací súd k záverom obsiahnutým v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu, poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, ktorú predstavuje napr. uznesenie najvyššieho súdu z 29. mája 2014, sp. zn. 7MCdo/1/2014, z ktorého vyplýva, že ak súd zastavuje konanie v dôsledku späťvzatia, musí sa zaoberať pri rozhodovaní o náhrade trov konania otázkou, či niektorý z účastníkov zavinil, že konanie muselo byť zastavené. Keďže nárok na náhradu trov konania je nárokom vyplývajúcim nie z hmotného, ale

procesného práva, otázku, či išlo o dôvodne podanú žalobu, je nevyhnutné posudzovať z procesného hľadiska, a teda z hľadiska vzťahu výsledku chovania žalovaného k požiadavkám žalobcu. Ide teda o to, či sa žalobca domohol uplatneného nároku alebo nie, pričom súd neskúma, či by bol žalobca v meritórnom konaní úspešný alebo nie (por. uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 3 Sžo 225/2010). Rovnako tak v zmysle uznesenia ústavného súdu z 9. januára 2024 sp. zn. IV. ÚS 1/2024, pri rozhodovaní o náhrade trov zastaveného konania musí všeobecný súd vychádzať zo zásady zodpovednosti za zavinenie, ktorá je zakotvená v § 256 ods. 1 CSP. Jej podstata spočíva v sankcionovaní procesnej strany, ktorá svojím procesným konaním zaviniла zastavenie konania, tým, že je povinná nahradiť trovy konania protistrane. Zavinenie sa pritom posudzuje prísne zo stránky procesnoprávnej, nie hmotnoprávnej. Všeobecný súd teda neposudzuje dôvodnosť podanej žaloby, vecnú legitimáciu či iné okolnosti hmotnoprávnej povahy. Pre posúdenie zavinenia za zastavenie konania pri späťvzati žaloby sú významné len okolnosti, za ktorých došlo k späťvzatiu. Z uvedeného vyplýva, že kritérium procesného zavinenia treba posudzovať z objektívneho hľadiska vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana žiadala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana vzala žalobu späť. O uvedených záveroch svedčí aj konštatovanie obsiahnuté v ods. 24 nálezu ústavného č. k. II. ÚS 569/2017-46, podľa ktorého „možno vo všeobecnosti uviesť, že odporca procesne zavini potrebu späťvzatia návrhu a následného zastavenia konania spravidla vtedy, keď sa po podaní návrhu rozhodne navrhovateľov nárok uspokojiť.“

30. K námietke dovolateľa o šikanóznom výkone práva a porušení dobrých mravov zo strany žalobcu tým, že došlo k rozdeleniu jedného nároku do množstva žalôb, podaných súčasne, čo dovolateľ považuje za zlomyseľné obťažovanie v rozpore s dobrými mravmi dovolací súd na okraj uvádza, že CSP v čl. 5 upravuje, že zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prieťahom v konaní. Ústavný súd v náleze IV. ÚS 195/2012 uviedol, že „takúto námietku by však bolo možné považovať za dôvodnú iba v prípade, ak by išlo o zneužitie práva, t.j., ak by účelom výkonu práva nebola realizácia vlastných oprávnených hospodárskych záujmov, ale snaha výkonom práva znevýhodniť druhú stranu a spôsobiť jej ujmu. Šikanózný výkon práva sa musí vždy preukázať a dôkazné bremeno zaťažuje toho, kto je takýmto výkonom práva poškodený.“ Predmetná žaloba však bola de facto žalobou dôvodnou, keďže ňou uplatnenú pohľadávku žalovaný v priebehu konania uhradil. Na takýto prípad čl. 5 CSP určený nie je (obdobne uznesenie najvyššieho súdu z 29. februára 2024, sp. zn. 4Obdo/30/2023).

31. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzatvára, že k dovolateľom namietanej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. f) CSP nedošlo a prípustnosť dovolania v časti podľa § 421 ods. 1 CSP je výslovne vylúčená na základe § 421 ods. 2 CSP. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

32. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP; § 453 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.